

สถาบัน **THE BEST CENTER**

2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร. 0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274

www.thebestcenter.com facebook.com/bestcentergroup

คุณภาพทางวิชาการต้องมาที่ 1

คู่มือเตรียมสอบ

เจ้าพนักงานขนส่งปฏิบัติงาน

กรมการขนส่งทางบก
แนวข้อสอบมากกว่า 450 ข้อ

ปี 69

ความรู้ความสามารถทั่วไปและความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

หลักสูตรและวิธีการสอบแข่งขัน

การสอบแข่งขันเพื่อวัดความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

(คะแนนเต็ม 200 คะแนน) โดยทดสอบความรู้ความสามารถด้วยวิธีการสอบข้อเขียน
เกี่ยวกับความรู้ดังต่อไปนี้

- (1) พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522
- (2) พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522
- (3) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (4) กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางบก เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และ
พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 เป็นต้น
- (5) พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562
- (6) ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร

สนใจสั่งซื้อ หรือสอบถามเพิ่มเติม โทร. 081-496-9907

LINE: @thebestcenter

299.-

กรรมการขนส่งทางบก

ฝ่ายวิชาการ สถาบัน THE BEST CENTER

ห้ามตัดต่อหรือคัดลอกส่วนใดส่วนหนึ่งของเนื้อหา

ราคา 299 บาท

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

The Best Center InterGroup Co., Ltd.

บริษัท เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์ อินเทอร์เน็ต จำกัด

บริหารงานโดย ดร.สิงห์ทอง บัวชุมและอาจารย์จันทนิ บัวชุม (ติวเตอร์ก๊ง ย่าน ม.ราม)

เลขที่ 2145/7 ซอยรามคำแหง 43/1 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์.081-496-9907,0-2314-1492, 0-2318-6868 โทรสาร. 0-2718-6274 line id: @ thebestcenter

www.thebestcenter.com หรือ www.facebook.com/bestcentergroup

คู่มือสอบ
เจ้าพนักงานขนส่งปฏิบัติงาน
กรมการขนส่งทางบก

ราคา 299 -.

คำนำ

สำหรับชุดคู่มือสอบสำหรับตำแหน่งเจ้าพนักงานขนส่งปฏิบัติงาน กรมการขนส่งทางบก เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของสถาบัน ได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบ ใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ เล่มนี้ขึ้นมา ภายในเล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เจาะข้อสอบทุกส่วน พร้อมคำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็น หนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำฉบับนี้ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำ ขออ้อมรับข้อบกพร่องใดๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกๆ ท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน

ฝ่ายวิชาการ

สถาบัน The Best Center

www.thebestcenter.com

สารบัญ

➤ ความรู้เกี่ยวกับกรมการขนส่งทางบก	1
➤ พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522	12
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 18 พ.ศ.2562	60
➤ พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522	66
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.การขนส่งทางบก พ.ศ.2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 13 พ.ศ. 2557	106
➤ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526	117
✦ แนวข้อสอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 พ.ศ.2564	145
📖 กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางบก	
➤ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535	187
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2561	231
➤ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522	243
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 12 พ.ศ.2562	293
➤ พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ.2565	300
➤ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562	316
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562	351
✦ แนวข้อสอบความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร	353

หลังจากนั้นประมาณ 19 วันที่ได้มีประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการในกรมการขนส่ง เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2485 โดยแบ่งส่วนราชการ เป็นดังนี้

1. สำนักงานเลขานุการกรม แบ่งเป็น 3 แผนก คือ แผนกสารบรรณ แผนกสนเทศและสถิติ และแผนกแบบแผนและก่อสร้าง
 2. กองขนส่งทางบก แบ่งเป็น 3 แผนก คือแผนกทะเบียนและอนุญาต แผนกควบคุมพาหนะ ทางบก แผนกควบคุมการขนส่งประจำทาง
 3. กองขนส่งทางน้ำ แบ่งเป็น 3 แผนก คือแผนกทะเบียนและอนุญาต แผนกควบคุมยานพาหนะ ทางน้ำ แผนกควบคุมบริษัทขนส่งทางน้ำภายในและภายนอกประเทศ
 4. กองขนส่งทางอากาศ แบ่งออกเป็น 2 แผนก คือแผนกทะเบียนและอนุญาต แผนกควบคุม การเดินอากาศ
- ต่อมา พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมการขนส่งฉบับปี พ.ศ.2485 ได้ถูกยกเลิกพระราชกฤษฎีกาฉบับปี พ.ศ.2491 โดยแบ่งส่วนราชการกรมการขนส่งเสียใหม่ ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานเลขานุการกรม
2. กองขนส่งทางบกและทางน้ำ
3. สำนักงานการบินพลเรือน
4. สำนักงานท่าเรือกรุงเทพฯ

และต่อมาพระราชกฤษฎีกาฉบับปี พ.ศ. 2491 ได้ถูกยกเลิกไปอีกโดยพระราชกฤษฎีกาปี พ.ศ. 2495 โดยแบ่งส่วนราชการกรมการขนส่งเสียใหม่ ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานเลขานุการกรม
2. กองขนส่งทางบก
3. กองขนส่งทางน้ำ
4. สำนักงานการบินพลเรือน

วิสัยทัศน์

“เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมในการควบคุม กำกับ ดูแลระบบการขนส่งทางถนน ให้มีคุณภาพและปลอดภัย”

พันธกิจ

1. พัฒนาระบบการขนส่งทางถนนให้ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ รองรับคนทั้งมวล และเพิ่มประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ รวมทั้งเชื่อมโยงกับการขนส่งรูปแบบอื่น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งภายในและระหว่างประเทศ
2. พัฒนาและส่งเสริมระบบการขนส่งทางถนนและการใช้รถใช้ถนนให้มีความปลอดภัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
3. พัฒนานวัตกรรมและนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการควบคุม กำกับ ดูแลระบบการขนส่งทางถนน และบังคับใช้กฎหมาย

4. พัฒนาการบริการและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงาน ให้เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล อย่างมีบูรณาการ และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

ถ้อยแถลง

“ ONE DLT ” เป้าหมายชัดเจน มีบูรณาการ งานโดดเด่น เน้นเทคโนโลยีดิจิทัล กำกับตามกฎหมาย โปร่งใส เป็นธรรม

- O (Objective) เป้าหมายชัดเจน การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรฐาน อย่างมืออาชีพ (รู้จักประชาชนเป็นศูนย์กลาง และผลงานเกินความคาดหมาย)
- N (Network) มีบูรณาการ โดยบูรณาการเป็นเครือข่าย ทั้งหน่วยงานภายใน และภายนอก
- E (Eminence) งานโดดเด่น เพื่อความมีชื่อเสียง ผลงานโดดเด่น และตรงกับความต้องการของประชาชน
- D (Digital Transformation) เน้นเทคโนโลยีดิจิทัล ด้วยการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และเทคโนโลยีดิจิทัลในการควบคุม กำกับ ดูแล ระบบการขนส่งทางถนน และการให้บริการประชาชนได้อย่างเหมาะสม ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ
- L (Legitimacy) กำกับตามกฎหมาย เพื่อให้เกิดการควบคุม กำกับ ดูแล ตามกฎหมายที่เข้มแข็ง
- T (Transparency) โปร่งใส เป็นธรรม รวมถึงการปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส และเป็นธรรม

วัตถุประสงค์

แผนปฏิบัติการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) จัดทำขึ้นเพื่อกำหนดเป้าหมายและกรอบวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย และมีกระบวนการวิเคราะห์ ทบทวน และคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและพัฒนางานของกรมการขนส่งทางบก ให้สามารถมุ่งเน้นบูรณาการการปฏิบัติการของส่วนงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก ให้เป็นไปอย่างสอดคล้องเชื่อมโยง สามารถประสานการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เพื่อสนองความต้องการของภาครัฐและประชาชน

แผนปฏิบัติการ

1. “ปฏิรูปทั้งระบบ” เพื่อให้ระบบการขนส่งสาธารณะมีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
2. “สานต่อความสำเร็จ” เพื่อให้ระบบการขนส่งสินค้ามีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และแข่งขันได้
3. “เดินหน้าทุกด้าน ทุกพื้นที่อย่างมีส่วนร่วม” เพื่อให้ระบบขนส่งทางถนนมีความปลอดภัย
4. “สร้างมาตรฐานใหม่ตามสากล” เพื่อให้ระบบการขนส่งทางถนนเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
5. “ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น” เพื่อการให้บริการที่เป็นเลิศและการมุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม

เป้าหมาย

1. ระบบการขนส่งสาธารณะมีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
2. ระบบการขนส่งสินค้ามีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และแข่งขันได้
3. ระบบขนส่งทางถนนมีความปลอดภัย
4. ระบบการขนส่งทางถนนเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
5. การให้บริการที่เป็นเลิศและการมุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม

หน้าที่รับผิดชอบ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ ณ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ให้ยกเลิกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

ข้อ 2. ให้กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม มีภารกิจเกี่ยวกับการกำกับดูแล ตรวจสอบ ตรวจสอบตราให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประสานและวางแผนให้ มีการเชื่อมต่อระบบการขนส่งอื่น ๆ เพื่อให้ระบบการขนส่งทางบกเกิดความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว ทัวถึง และปลอดภัย โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก กฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ดำเนินการแก้ไข ป้องกัน และส่งเสริมสวัสดิภาพการขนส่งทางบก
3. ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายระบบการขนส่งทางบก
4. ดำเนินการจัดระบบและระเบียบการขนส่งทางบก
5. ร่วมมือ และประสานงานกับองค์กร และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศในด้านการขนส่งทางบก และในส่วนที่เกี่ยวกับอนุสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศ
6. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

การแบ่งส่วนราชการกรมการขนส่งทางบก มีดังนี้

ราชการบริหารส่วนกลาง

1. สำนักงานเลขานุการกรม
2. กองการเจ้าหน้าที่
3. กองตรวจการขนส่งทางบก
4. กองแผนงาน
5. สำนักกฎหมาย
6. สำนักการขนส่งผู้โดยสาร
7. สำนักการขนส่งสินค้า
8. สำนักบริหารการคลังและรายได้
9. สำนักมาตรฐานงานทะเบียนและภาษีรถ
10. สำนักวิศวกรรมยานยนต์
11. สำนักสวัสดิภาพการขนส่งทางบก
12. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
13. สำนักงานขนส่งกรุงเทพมหานครพื้นที่ 1-5

ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

1. สำนักงานขนส่งจังหวัด

- งานบริหารงานทั่วไป
- กลุ่มวิชาการขนส่ง
- ฝ่ายทะเบียนรถ
- ฝ่ายตรวจสภาพรถ
- ฝ่ายใบอนุญาตขับรถ

นายสรพงศ์ ไพฑูรย์พงษ์
อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ยุทธศาสตร์พัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้องกับ ขบ.

แผนระดับ 1 ยุทธศาสตร์ชาติ

การสร้างความสามารถ
ในการแข่งขัน

การสร้างการเติบโตบนคุณภาพ
ชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

การปรับสมดุลและพัฒนา
ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

แผนระดับ 2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนสายตรง

ประเด็นขับเคลื่อนตรง

07
โครงสร้างพื้นฐาน
ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

18
การเติบโตอย่างยั่งยืน

20
การบริการประชาชน
และประสิทธิภาพภาครัฐ

ประเด็นขับเคลื่อนสนับสนุน

01
ความมั่นคง

05
การก่อเกิด

09
เขตเศรษฐกิจพิเศษ

22
กฎหมาย
และธรรมาภิบาล

แผนชั้นนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 13

แผนระดับ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งของไทยระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

1 การขนส่งที่มีประสิทธิภาพ

3 การขนส่งที่เข้าถึงได้อย่างเสมอภาคและเท่าเทียม

2 การขนส่งที่ปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

4 Innovation & Management

แผนปฏิบัติการราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ของกรมการขนส่งทางบก (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

นโยบายกระทรวงคมนาคม

“คมนาคมเพื่อโอกาสประเทศไทย”

QR Download

เอกสารนโยบายกระทรวงคมนาคม

หมายถึง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง และการพัฒนาการให้บริการตามมาตรฐานสากล เพื่อสร้างโอกาสและการเข้าถึง พร้อมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกมิติอย่างครอบคลุมทั่วถึง เท่าเทียม และเป็นธรรม โดยมุ่งเน้นประชาชนและประเทศชาติเป็นสำคัญ สามารถผลักดันให้การคมนาคมของประเทศ สร้างโอกาสให้กับประชาชน ทั้งในด้านการเดินทาง และการใช้บริการที่เชื่อมโยงการให้บริการระบบคมนาคมขนส่งในทุกมิติ ครอบคลุมทั้งทางบก ทางน้ำ ทางราง และทางอากาศ พร้อมทั้งเชื่อมโยงโครงข่ายกับนานาชาติ เพื่อผลักดันให้ “ประเทศไทย” ก้าวสู่การเป็น “ศูนย์กลางด้านคมนาคมในภูมิภาค” อย่างยั่งยืน และนำไปสู่การคมนาคมที่มีความ “สะดวก ปลอดภัย ตรงเวลา และราคาสมเหตุสมผล” สามารถลดต้นทุนโลจิสติกส์ เพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศได้อย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย ประกอบด้วย “9 แนวทาง 3 ระยะ 5 ด้าน” ซึ่งกรมการขนส่งทางบกเกี่ยวข้อง “9 แนวทาง 2 ระยะ 2 ด้าน”

กรมการขนส่งทางบกเกี่ยวข้อง

9 แนวทาง 2 ระยะ 2 ด้าน

นโยบายด้านภาพรวม

ให้ความสำคัญสูงสุด
กับความปลอดภัย

พิจารณาทบทวนกฎหมาย
ของตนเอง

เร่งรัดการเบิกจ่าย
งบประมาณ

สื่อสารให้ข้อมูลทุกช่องทาง เพื่อให้สาธารณะเข้าใจถึงภารกิจและผลงานของ คค.

นโยบายด้านคมนาคมทางบก

ระยะเร่งด่วน

เร่งแก้ไขปัญหาประชาชนรอรถเมล์นาน
จากกรณีมีผู้ประกอบการรายเดียว
พิจารณาทบทวนและปรับปรุงกฎหมาย
ให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม

กวดขันความปลอดภัยและอำนวยความสะดวก
ในช่วงเทศกาล
เป้าหมายให้อุบัติเหตุจากบริการ
สาธารณะของ คค. เป็น 0

ระยะกลาง (1 – 3 ปี)

เร่งยกระดับบริการขนส่งสาธารณะ
ทั้งระบบและยกระดับการกำกับดูแล
ให้รองรับบริการรูปแบบใหม่

จัดให้มีระบบขนส่งสาธารณะใน
เมืองใหญ่ในภูมิภาคร่วมกับ สนข. และ
ให้ร่วมกับ ทย. ทอท. กก. เชื่อมต่อ
กับสนามบินและแหล่งท่องเที่ยว

9 แนวทางขับเคลื่อนนโยบาย

การขนส่งสินค้า

1

สานต่อโอกาส
ในโครงการคมนาคม

3

สร้างโอกาส
ในการลงทุน

5

เปิดโอกาส
โลจิสติกส์ไทย

การขนส่งผู้โดยสาร

2

ส่งเสริมโอกาส
คมนาคมไทย
เชื่อมโยง
อย่างไร้รอยต่อ

4

เพิ่มโอกาส
ประชาชน
ในการเข้าถึงระบบ
คมนาคมขนส่ง

6

สนับสนุนโอกาสในการใช้พลังงาน
สะอาด Green Logistic

7

เปิดโอกาสด้านความปลอดภัย
ภาคคมนาคมขนส่งอย่างสูงสุด

8

เพิ่มโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่

9

สร้างโอกาสการมีส่วนร่วม
กับประชาชนในทุกมิติ

ทิศทางองค์กร กรมการขนส่งทางบก

เราอยากเห็น
หน่วยงานเรา
เป็นอย่างไร

วิสัยทัศน์

“ เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมในการควบคุม กำกับ ดูแลระบบการขนส่งทางถนน ให้มีคุณภาพและปลอดภัย ”

กรมการขนส่งทางบกเป็นองค์กรที่มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และสร้างสรรค์ การดำเนินงาน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล อันจะเป็นประโยชน์ต่อการควบคุม กำกับ ดูแลระบบการขนส่งทางถนนให้มีคุณภาพและปลอดภัย พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยกำหนดให้วิสัยทัศน์กรมการขนส่งทางบกบรรลุผล ภายในปี พ.ศ. 2570

เราจะเดินไปสู่
วิสัยทัศน์
ด้วยวิธีใด

พันธกิจ

- 1 พัฒนาระบบการขนส่งทางถนน ให้ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ รองรับ คนทั้งมวล และเพิ่มประสิทธิภาพ ด้านโลจิสติกส์ รวมทั้งเชื่อมโยง กับการขนส่งรูปแบบอื่น เพื่อเพิ่ม ขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งภายในและระหว่างประเทศ
- 2 พัฒนาและส่งเสริมระบบการขนส่งทางถนน และการใช้รถใช้ถนนให้มีความปลอดภัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- 3 พัฒนานวัตกรรมและนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในการควบคุม กำกับ ดูแลระบบ การขนส่งทางถนน และบังคับใช้กฎหมาย
- 4 พัฒนาการบริการและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ให้เป็นองค์กรแห่ง นวัตกรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีบูรณาการ และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

เราต้องบรรลุ
อะไรถึงรู้ว่า
ถูกทาง

เป้าหมายรวม

- 1 เพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการบริการรถโดยสารสาธารณะ
- 2 เพิ่มประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ของประเทศไทย
- 3 ลดการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน
- 4 ลดการปล่อยมลพิษจากภาคการขนส่งทางถนน
- 5 เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและบริหารองค์กร

ตัวชี้วัดรวม

- 3 ตัวชี้วัด
- 3 ตัวชี้วัด
- 2 ตัวชี้วัด
- 2 ตัวชี้วัด
- 3 ตัวชี้วัด

อะไรคือหลักการที่เราจะยึดมั่นและปฏิบัติร่วมกัน

ค่านิยม

“ ONE DLT ” เป้าหมายชัดเจน มีบูรณาการ งานโดดเด่น เน้นเทคโนโลยีดิจิทัล
กำกับตามกฎหมาย โปร่งใส เป็นธรรม

O

Objective เป้าหมายชัดเจน

การทำงานอย่างมีเป้าหมายชัดเจน มีมาตรฐาน อย่างมืออาชีพ
(รู้จริง ประชาชนเป็นศูนย์กลาง และผลงานเกินความคาดหวัง)

N

Network มีบูรณาการ

โดยบูรณาการเป็นเครือข่าย ทั้งหน่วยงานภายใน และภายนอก

E

Eminence งานโดดเด่น

เพื่อความมีชื่อเสียง ผลงานโดดเด่น และตรงกับความต้องการ
ของประชาชน

D

Digital Transformation เน้นเทคโนโลยีดิจิทัล

ด้วยการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และเทคโนโลยีดิจิทัล
ในการควบคุม กำกับ ดูแล ระบบการขนส่งทางถนนและ
การให้บริการประชาชน ได้อย่างเหมาะสม ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

L

Legitimacy กำกับตามกฎหมาย

เพื่อให้เกิดการควบคุม กำกับ ดูแล ตามกฎหมายที่เข้มแข็ง

T

Transparency โปร่งใส เป็นธรรม

รวมถึงการปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส และเป็นธรรม

พระราชบัญญัติ

รถยนต์

พ.ศ. ๒๕๒๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๒

เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓
- (๒) พระราชบัญญัติรถยนต์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๔
- (๓) พระราชบัญญัติรถยนต์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๕
- (๔) พระราชบัญญัติรถยนต์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๖
- (๕) พระราชบัญญัติรถยนต์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ (ฉบับที่ ๒)
- (๖) พระราชบัญญัติรถยนต์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๘
- (๗) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๗๙
- (๘) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๘) พุทธศักราช ๒๔๘๐
- (๙) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๔๘๑
- (๑๐) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๐) พุทธศักราช ๒๔๘๔
- (๑๑) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๑) พุทธศักราช ๒๔๘๕
- (๑๒) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๔
- (๑๓) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๐๒
- (๑๔) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๐๓
- (๑๕) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๐๖
- (๑๖) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๑๒
- (๑๗) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔
- (๑๘) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ พ.ศ. ๒๕๑๖

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖/ตอนที่ ๗๗/ฉบับพิเศษ หน้า ๒๒/๑๒ พฤษภาคม ๒๕๒๒

(๑๙) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๕๓๓ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖

(๒๐) พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๑๓

บรรดากฎหมาย กฎ ข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“รถ” หมายความว่า รถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถพ่วง รถบดถนน รถแทรกเตอร์ และรถอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“รถยนต์” หมายความว่า รถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการ และรถยนต์ส่วนบุคคล

“รถยนต์สาธารณะ” หมายความว่า

(๑) รถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด ซึ่งได้แก่รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคนที่ใช้รับจ้างระหว่างจังหวัด โดยรับส่งคนโดยสารได้เฉพาะที่นายทะเบียนกำหนด

(๒) รถยนต์รับจ้าง ซึ่งได้แก่รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน หรือรถยนต์สาธารณะอื่นนอกจากรถยนต์โดยสารประจำทาง

“รถยนต์บริการ” หมายความว่า รถยนต์บรรทุกคนโดยสารหรือให้เช่า ซึ่งบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน ดังต่อไปนี้

(๑) รถยนต์บริการธุรกิจ ซึ่งได้แก่รถยนต์ที่ใช้บรรทุกคนโดยสารระหว่างท่าอากาศยาน ท่าเรือเดินทะเล สถานีขนส่งหรือสถานีรถไฟกับโรงแรมที่พักอาศัย ที่ทำการของผู้โดยสาร หรือที่ทำการของผู้บริการธุรกิจนั้น

(๒) รถยนต์บริการทัศนจร ซึ่งได้แก่รถยนต์ที่ผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวใช้รับส่งคนโดยสารเพื่อการท่องเที่ยว

(๓) รถยนต์บริการให้เช่า ซึ่งได้แก่รถยนต์ที่จัดไว้ให้เช่าซึ่งมิใช่เป็นการเช่าเพื่อนำไปรับจ้างบรรทุกคนโดยสารหรือสิ่งของ

“รถยนต์ส่วนบุคคล”^[๒] หมายความว่า รถยนต์นั่งส่วนบุคคล และรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล ซึ่งมีได้ใช้ประกอบการขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

“รถจักรยานยนต์” หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังเครื่องยนต์หรือกำลังไฟฟ้าและมีล้อไม่เกินสองล้อ ถ้ามีพ่วงข้างมีล้อเพิ่มอีกไม่เกินหนึ่งล้อ และให้หมายความรวมถึงรถจักรยานที่ติดเครื่องยนต์ด้วย

“รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล”^[๓] หมายความว่า รถจักรยานยนต์ที่มีได้ใช้รับจ้างบรรทุกคนโดยสาร

“รถจักรยานยนต์สาธารณะ”^[๔] หมายความว่า รถจักรยานยนต์ที่ใช้รับจ้างบรรทุกคนโดยสารแต่ไม่หมายรวมถึงรถจักรยานยนต์ที่มีพ่วงข้างและรถจักรยานที่ติดเครื่องยนต์

“รถพ่วง” หมายความว่า รถที่เคลื่อนที่ไปโดยใช้รถอื่นลากจูง

^[๒] มาตรา ๔ นิยามคำว่า “รถยนต์ส่วนบุคคล” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๓

^[๓] มาตรา ๔ นิยามคำว่า “รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

^[๔] มาตรา ๔ นิยามคำว่า “รถจักรยานยนต์สาธารณะ” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๓

“รถคนนอน” หมายความว่า รถที่ใช้ในการบดอัดวัสดุบนพื้นให้แน่น และมีเครื่องยนต์ขับเคลื่อนในตัวเอง หรือใช้รถอื่นลากจูง

“รถแทรกเตอร์” หมายความว่า รถที่มีล้อหรือสายพาน และมีเครื่องยนต์ขับเคลื่อนในตัวเอง เป็นเครื่องจักรกลขั้นพื้นฐานในงานที่เกี่ยวข้องกับการขุด ตัก ดันหรือฉุดลาก เป็นต้น หรือรถยนต์สำหรับลากจูงซึ่งมิได้ใช้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

“เจ้าของรถ” หมายความว่า ผู้มีรถไว้ในครอบครองด้วย

“ผู้ตรวจการ”^{๔๕} หมายความว่า ข้าราชการสังกัดกรมการขนส่งทางบก ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจการตามพระราชบัญญัตินี้

“นายทะเบียน”^{๔๖} หมายความว่า ข้าราชการซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียน

“อธิบดี”^{๔๗} หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

[คำว่า “รถยนต์” “รถจักรยานยนต์” และ “เครื่องยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๕^{๔๘} ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียนและผู้ตรวจการ กับออกกฎกระทรวงกำหนดในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ลักษณะ ขนาด หรือกำลังของเครื่องยนต์และของรถที่จะรับจดทะเบียนเป็นรถประเภทต่าง ๆ เงื่อนไขการเปลี่ยนแปลง ลักษณะ ขนาด หรือกำลังของเครื่องยนต์ และของรถสำหรับรถประเภทดังกล่าว และการแก้ไขเพิ่มเติมทะเบียนรถและใบคู่มือจดทะเบียนรถที่ได้เปลี่ยนแปลงแล้ว

(๒) เครื่องอุปกรณ์สำหรับรถและการใช้เครื่องอุปกรณ์ดังกล่าว เช่น โคม เครื่องมองหลัง แตร เครื่องระงับเสียง ท่อไอเสีย เครื่องสัญญาณไฟ เครื่องปัดน้ำฝนและเครื่องอุปกรณ์อื่นที่จำเป็น

(๓) เครื่องสื่อสาร และการใช้เครื่องสื่อสารระหว่างรถกับศูนย์บริการหรือสถานที่อื่น

(๔) แผ่นป้ายทะเบียนรถ เครื่องหมายประเภทรถและเครื่องหมายอื่น รวมทั้งวิธีแสดงแผ่นป้ายและเครื่องหมายดังกล่าว

(๕) สีและเครื่องหมายสำหรับรถยนต์สาธารณะ

(๖) น้ำหนักบรรทุกอย่างมาก และจำนวนคนโดยสารอย่างมาก สำหรับรถยนต์ส่วนบุคคลและรถยนต์สาธารณะ

(๗) เงื่อนไขในการใช้ล้อยางดัน

(๘) ประเภท ขนาด และน้ำหนักของรถที่จะไม่ให้เดินบนทางที่มีไช่ทางหลวง

(๙) เงื่อนไขในการใช้รถที่มีล้ออย่างอื่น นอกจากล้อยางดันบนทางที่มีไช่ทางหลวง

^{๔๕} มาตรา ๔ นิยามคำว่า “ผู้ตรวจการ” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

^{๔๖} มาตรา ๔ นิยามคำว่า “นายทะเบียน” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๐

^{๔๗} มาตรา ๔ นิยามคำว่า “อธิบดี” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๐

^{๔๘} มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๐

- (๑๐) ประเภทรถที่ต้องกำหนดอายุการใช้ในเขตที่กำหนด
- (๑๑) ประเภทรถที่ห้ามใช้เดินในเขตที่กำหนด
- (๑๒) การรับจดทะเบียนรถประเภทใดประเภทหนึ่งในเขตที่กำหนด
- (๑๓) จำนวนรถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด จังหวัดต้นทางและจังหวัดปลายทางสำหรับรถยนต์

ดังกล่าว

(๑๔)^[๔] อัตราค่าจ้างบรรทุกคนโดยสารหรือค่าบริการอื่น สำหรับรถยนต์สาธารณะและรถจักรยานยนต์สาธารณะ

(๑๕)^[๑๐] เครื่องแต่งกาย เครื่องหมาย ประวัติคนขับรถ บัตรประจำตัวคนขับรถ และการแสดงบัตรประจำตัวคนขับรถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการธุรกิจ รถยนต์บริการทัศนจร และรถจักรยานยนต์สาธารณะ

(๑๕/๑)^[๑๑] ข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยในการรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร

(๑๖) หลักสูตรและอุปกรณ์การสอนและการฝึกหัดขับรถของโรงเรียนฝึกหัดขับรถ

(๑๗) ค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้

(๑๘) กิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้^[๑๒]

ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดสรรเงินตามมาตรา ๔๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

[คำว่า “รถยนต์” และ “เครื่องยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่

๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

หมวด ๑

การจดทะเบียน เครื่องหมาย และการใช้รถ

มาตรา ๖^[๑๓] ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถดังต่อไปนี้

- (๑) รถที่ยังมิได้จดทะเบียน
- (๒) รถที่ถูกเพิกถอนการจดทะเบียน
- (๓) รถที่ยังมิได้เสียภาษีประจำปี
- (๔) รถที่แจ้งการไม่ใช้รถ
- (๕) รถที่ทะเบียนระงับ

มาตรา ๖/๑^[๑๔] บทบัญญัติมาตรา ๖ (๑) มิให้ใช้บังคับแก่รถดังต่อไปนี้

^[๔] มาตรา ๕ (๑๔) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^[๑๐] มาตรา ๕ (๑๕) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^[๑๑] มาตรา ๕ (๑๕/๑) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^[๑๒] มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

^[๑๓] มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๓

^[๑๔] มาตรา ๖/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๓

(๑) รถที่จดทะเบียนในต่างประเทศที่ผู้นำเข้าไม่มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ซึ่งมีความประสงค์นำมาใช้ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว แต่ต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาหรือข้อตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลของประเทศที่รถนั้นจดทะเบียน

(๒) รถที่มีผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อใช้ในกิจการใดโดยเฉพาะเป็นการชั่วคราว

(๓) รถที่ใช้เพื่อการทดสอบ

(๔) รถที่ใช้ในกรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การใช้รถตาม (๑) อธิบดีจะประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติและเครื่องหมายแสดงการใช้รถไว้ด้วยก็ได้ แต่ต้องไม่ขัดต่ออนุสัญญาหรือข้อตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลของประเทศที่รถนั้นจดทะเบียน

การใช้รถตาม (๒) (๓) และ (๔) ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนและเสียค่าธรรมเนียม ทั้งนี้ การขออนุญาต การอนุญาต ระยะเวลาในการใช้รถ และเครื่องหมายแสดงการใช้รถดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๗ รถที่จะขอจดทะเบียนได้ต้อง

(๑) เป็นรถที่มีส่วนควบและมีเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และ

(๒)^[๑๕] ผ่านการตรวจสภาพรถจากนายทะเบียนหรือจากสถานตรวจสภาพที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ในเวลาที่ขอจดทะเบียนแล้ว ในกรณีที่ขอจดทะเบียนเป็นรถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการธุรกิจ หรือรถยนต์บริการทัศนาจร รถนั้นต้องมีลักษณะ ขนาด หรือกำลังของเครื่องยนต์และของรถตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้ขอจดทะเบียนต้องแจ้งสถานที่เก็บรถยนต์สาธารณะ หรือรถยนต์บริการซึ่งมีลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วย

[คำว่า “รถยนต์” และ “เครื่องยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๘ รถดังต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียน

(๑) รถสำหรับเฉพาะพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

(๒)^[๑๖] รถของกรมตำรวจที่จดทะเบียนและมีเครื่องหมายตามระเบียบที่อธิบดีกรมตำรวจกำหนด

(๓) รถของสำนักพระราชวังที่จดทะเบียนและมีเครื่องหมายตามระเบียบที่เลขาธิการพระราชวังกำหนด

(๔) รถที่เจ้าของแจ้งการไม่ใช้รถตามมาตรา ๓๔

(๕) รถที่ผู้ผลิตหรือประกอบเพื่อจำหน่ายหรือที่ผู้นำเข้าเพื่อจำหน่าย ผลิต ประกอบหรือนำเข้า และยังไม่ได้จำหน่ายให้แก่ผู้อื่น

มาตรา ๙^[๑๗] รถดังต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม เว้นแต่ค่าธรรมเนียมแผ่นป้ายทะเบียนรถ

[๑๕] มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๐

[๑๖] มาตรา ๘ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๐

[๑๗] มาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๓

(๑) รถดับเพลิง

(๒) รถพยาบาลที่มีใช้เป็นรถสำหรับรับจ้าง

(๓)^[๑๔] รถของส่วนราชการ องค์การตามรัฐธรรมนูญ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ เฉพาะรถที่มีได้ใช้ในการการค้าหรือหากำไร

(๔) รถบดถนนของรัฐวิสาหกิจ

(๕) รถแทรกเตอร์ของรัฐวิสาหกิจ

(๖) รถของสภาอากาศไทย

(๗) รถของบุคคลในคณะผู้แทนทางการทูต คณะผู้แทนทางกงสุล องค์การระหว่างประเทศ หรือทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ ซึ่งประจำอยู่ในประเทศไทย

(๘) รถใช้งานเกษตรกรรมตามลักษณะและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๙)^[๑๕] รถของสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าของต่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทยตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ และรถของเจ้าหน้าที่สำนักงานดังกล่าว ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามความตกลงนั้น

มาตรา ๑๐^[๑๖] ผู้ใดประสงค์จะขอจดทะเบียนรถ ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ตนมีภูมิลำเนา เว้นแต่เจ้าของรถมีความประสงค์จะนำรถไปใช้ในท้องที่อื่น ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องที่นั้นได้

ในกรณีที่ผู้ขอเป็นคนต่างด้าวและไม่มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักร ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ตนมีถิ่นที่อยู่

การขอจดทะเบียนและการออกใบคู่มือจดทะเบียนรถให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๐/๑^[๑๗] ให้อธิบดีนำหมายเลขทะเบียนซึ่งเป็นที่ต้องการหรือเป็นที่นิยมตามที่กำหนดในกฎกระทรวงออกเปิดประมูลเป็นการทั่วไป และให้ถือว่าราคาสูงสุดที่มีผู้เสนอเป็นอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษสำหรับการใช้หมายเลขทะเบียนนั้น

การเปิดประมูลและการจดทะเบียนรถตามหมายเลขทะเบียนดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ ระยะเวลา และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

เงินค่าธรรมเนียมพิเศษที่ได้จากการประมูลตามมาตรานี้ให้นำเข้ากองทุนตามมาตรา ๑๐/๒

มาตรา ๑๐/๒^[๑๘] ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกรมการขนส่งทางบก เรียกว่า “กองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนสนับสนุน และส่งเสริมด้านความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน และให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยอันเกิดจากการใช้รถใช้ถนน ประกอบด้วย

[๑๔] มาตรา ๕ (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๕๖

[๑๕] มาตรา ๕ (๕) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๖๒

[๑๖] มาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๕

[๑๗] มาตรา ๑๐/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๑๘] มาตรา ๑๐/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

(๑) เงินค่าธรรมเนียมพิเศษที่ได้จากการประมูลตามมาตรา ๑๐/๑

(๒) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน

(๓) ดอกผลและรายได้จากกองทุน

(๔) เงินและทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของกองทุน

ให้มีคณะกรรมการกองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงคมนาคมเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร และผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนสองคนเป็นกรรมการและอธิบดีกรมการขนส่งทางบกเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อทำหน้าที่บริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

การดำรงตำแหน่งและการปฏิบัติหน้าที่กรรมการ การบริหารกองทุนและการใช้จ่ายเงินกองทุน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้คณะกรรมการกองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนเสนอแนะแสดงฐานะทางการเงินภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี และประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุน โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์ว่า การใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด และเมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบรับรองงบการเงินแล้ว ให้ทำบันทึกรายงานผลเสนอคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐/๓^{1๒๓1} ให้นายทะเบียนมีอำนาจอนุญาตให้เจ้าของรถนำหมายเลขทะเบียนที่ออกให้สำหรับรถคันหนึ่งมาใช้กับรถอีกคันหนึ่ง หรือนำหมายเลขทะเบียนที่ยังไม่เคยออกให้สำหรับรถคันใดมาใช้กับรถที่จดทะเบียนแล้วได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๑ รถที่จดทะเบียนแล้ว ต้องมีและแสดงแผ่นป้ายและเครื่องหมายครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒ รถใดที่จดทะเบียนแล้ว หากปรากฏในภายหลังว่ารถนั้นมีส่วนควบหรือเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถไม่ครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเพิ่มสิ่งใดสิ่งหนึ่งเข้าไปซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของผู้อื่น ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถนั้นจนกว่าจะจัดให้มีครบถ้วนถูกต้องหรือเอาออกแล้ว

ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าเจ้าของรถไม่อาจจัดให้มีครบถ้วนถูกต้องหรือเอาออกได้ ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนรถนั้น

เจ้าของรถมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่ออธิบดีได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งของนายทะเบียน

คำวินิจฉัยของอธิบดีให้เป็นที่สุด

^{1๒๓1} มาตรา ๑๐/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

มาตรา ๑๓ รถใดที่จดทะเบียนแล้ว หากมีการเปลี่ยนแปลงสีของรถให้ผิดไปจากที่จดทะเบียนไว้ เจ้าของรถต้องแจ้งนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันเปลี่ยนแปลง

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๔ รถใดที่จดทะเบียนแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดเปลี่ยนแปลงตัวรถหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของรถให้ผิดไปจากรายการที่จดทะเบียนไว้และใช้รถนั้น เว้นแต่เจ้าของรถนำรถไปให้นายทะเบียนตรวจสอบสภาพก่อน

ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่ารถที่เปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายในเวลาใช้ ให้สั่งเจ้าของรถแก้ไขและนำรถไปให้ตรวจสอบสภาพก่อนใช้ การตรวจสอบสภาพดังกล่าวนายทะเบียนจะสั่งให้เจ้าของรถนำรถไปให้ตรวจสอบ ณ สถานตรวจสอบที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกก็ได้ และให้นำมาตรา ๑๒ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้านายทะเบียนเห็นว่ารถนั้นปลอดภัยในเวลาใช้ ให้แก้ไขเพิ่มเติมรายการในทะเบียน และใบคู่มือจดทะเบียนรถนั้นด้วย^[๑๔]

มาตรา ๑๕^[๑๕] ในกรณีที่นายทะเบียนหรือผู้ตรวจการเห็นว่ารถใดในขณะที่ใช้มีลักษณะที่เห็นได้ว่าน่าจะไม่ปลอดภัยในการใช้ ให้มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของรถนำรถนั้นไปให้นายทะเบียน หรือสถานตรวจสอบที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกตรวจสอบสภาพภายในเวลาที่กำหนดได้

มาตรา ๑๕ ทวิ^[๑๖] การตรวจสอบรถตามมาตรา ๑๓ (๒) มาตรา ๑๔ วรรคสอง มาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๑๖ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ ในการย้ายรถไปไว้ต่างท้องที่ ให้เจ้าของรถแจ้งต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันย้าย

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๗ ในการโอนรถที่จดทะเบียนแล้ว ผู้โอนและผู้รับโอนต้องแจ้งต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันโอน

ในกรณีที่ผู้รับโอนจะนำรถตามวรรคหนึ่งออกนอกราชอาณาจักรภายในสิบห้าวันนับแต่วันโอน ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียนตามวรรคหนึ่งด้วย

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง และการขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๗/๑^[๑๗] รถยนต์ที่จดทะเบียนแล้ว รถพ่วง รถบดถนน และรถแทรกเตอร์ที่จดทะเบียนแล้ว ให้เป็นทรัพย์สินประเภทที่จำนองเป็นประกันหนี้ได้ตามกฎหมาย

ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้มีชื่อเป็นเจ้าของในทะเบียนรถยนต์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์

การจำนองต้องทำเป็นหนังสือตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด และต้องแจ้งจดทะเบียนจำนองต่อนายทะเบียน พร้อมกับการเสียค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนจำนองตามเงื่อนไข วิธีการ และอัตราค่าธรรมเนียมที่ประกาศในกฎกระทรวง

^[๑๔] มาตรา ๑๔ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

^[๑๕] มาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๔

^[๑๖] มาตรา ๑๕ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

^[๑๗] มาตรา ๑๗/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๑๘ ในการนำรถออกนอกราชอาณาจักรไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) การนำรถออกนอกราชอาณาจักรโดยได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง
- (๒) การรับจ้างบรรทุกคนโดยสารออกนอกราชอาณาจักร แล้วนำรถกลับเข้ามาตามปกติกิจ
- (๓) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๙ ในการอนุญาตตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ในการให้นายทะเบียนอนุญาตและจะให้นายทะเบียนยกเว้นหรือผ่อนผันการปฏิบัติหรือไม่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้น ๆ ก็ได้ ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๒๐ ผู้ใดสั่งหรือนำรถหรือเครื่องยนต์สำหรับรถเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อจำหน่าย หรือผลิตหรือประกอบรถหรือเครื่องยนต์สำหรับรถขึ้นใหม่เพื่อจำหน่าย ผู้นั้นต้องส่งบัญชีประจำเดือนในการรับและจำหน่ายรถหรือเครื่องยนต์สำหรับรถให้แก่นายทะเบียนภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดไป

บัญชีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

[คำว่า “เครื่องยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ.

๒๕๔๖]

มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถไม่ตรงตามประเภทที่จดทะเบียนไว้ เว้นแต่ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑)^[๒๔] การใช้รถยนต์บริการธุรกิจ รถยนต์บริการสาธารณะ หรือรถจักรยานยนต์สาธารณะในกิจการส่วนตัว

(๒) การใช้รถยนต์สาธารณะในกิจการส่วนตัว โดยมีข้อความแสดงไว้ที่รถนั้นให้เห็นได้ง่ายจากภายนอกกว่าใช้ในกิจการส่วนตัว

(๓) การใช้รถยนต์สาธารณะบรรทุกของที่ติดตัวไปกับผู้โดยสาร

(๓/๑)^[๒๕] การใช้รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักไม่เกินสองพันสองร้อยกิโลกรัมเป็นรถยนต์นั่งส่วนบุคคล หรือใช้รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเป็นรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(๔) ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

[คำว่า “รถยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถยนต์อื่นนอกจากรถยนต์โดยสารประจำทางรับจ้างรับคนโดยสารซึ่งเสียค่าโดยสารเป็นรายตัวตามรายทางในทางที่ได้รับอนุญาตให้มีรถยนต์โดยสารประจำทางหรือในเขตจากทางนั้นไม่เกินหนึ่งร้อยเมตร

^[๒๔] มาตรา ๒๑ (๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^[๒๕] มาตรา ๒๑ (๓/๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

ห้าม!! คัดลอก เผยแพร่ ดัดแปลง ส่งต่อ และจำหน่ายเอกสารฉบับนี้โดยเด็ดขาด

หากตรวจพบจะดำเนินคดีตามกฎหมาย (สงวนลิขสิทธิ์ สถาบัน The Best Center)

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับในกรณีที่เป็นการรับจ้างรับส่งนักเรียน คนงาน นักท่องเที่ยว หรือ การรับส่งผู้โดยสาร เป็นครั้งคราวซึ่งได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน

[คำว่า “รถยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นว่าในท้องที่ใดการประกอบการรับจ้างบรรทุกคนโดยสารโดยใช้รถยนต์บรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคนหรือรถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด สมควรให้ดำเนินการโดยบริษัทมหาชน จำกัด บริษัทจำกัดหรือสหกรณ์ และต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ระบุท้องที่สำหรับการรับจ้างดังกล่าว

ประกาศตามวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่การประกอบการรับจ้างบรรทุกคนโดยสารโดยใช้รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารได้ไม่เกินเจ็ดคนหรือรถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัดซึ่งได้จดทะเบียนอยู่ก่อนวันประกาศ จนกว่าจะพ้นสามปีนับแต่วันประกาศ

กำหนดเวลาสามปีตามวรรคสอง ถ้ามีเหตุผลสมควร รัฐมนตรีอาจขยายออกไปได้อีกครั้งละไม่เกิน สองปี แต่จะขยายระยะเวลาเกินสองครั้งไม่ได้ การขยายระยะเวลาให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและ เงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

[คำว่า “รถยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๒๓/๑^{๑๐๑} ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถจักรยานยนต์เพื่อรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร เว้นแต่ รถจักรยานยนต์นั้นได้จดทะเบียนเป็นรถจักรยานยนต์สาธารณะ

ผู้ใดประสงค์จะขอจดทะเบียนรถจักรยานยนต์สาธารณะ ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนและให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนได้เมื่อมีการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงและระเบียบที่อธิบดีกำหนด ตามมาตรา ๑๐

กฎกระทรวงตามวรรคสองต้องกำหนดให้มีคณะกรรมการประจำจังหวัด ซึ่งอย่างน้อยต้อง ประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลรถยนต์ การจราจร หรือการขนส่ง และบุคคลอื่นตามจำนวนที่เหมาะสม เพื่อทำหน้าที่กำหนดสถานที่ที่รถจักรยานยนต์โดยสาร เส้นทาง หรือท้องที่ในการรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร และหลักเกณฑ์การออกหนังสือรับรองการใช้รถจักรยานยนต์สาธารณะ ให้กับผู้ประสงค์จะจดทะเบียนรถจักรยานยนต์สาธารณะเพื่อนำไปแสดงเป็นหลักฐานการขอจดทะเบียนต่อ นายทะเบียนตามวรรคสอง ในการนี้ อาจกำหนดให้มีคณะกรรมการประจำท้องที่ด้วยก็ได้

การกำหนดอายุและการเพิกถอนทะเบียนรถจักรยานยนต์สาธารณะ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ มีอายุสามปีนับแต่วันออกใบอนุญาต แต่อาจต่ออายุได้คราว ละสามปี

ผู้รับใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตนั้นหมดอายุ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้ว จะประกอบการต่อไปก็ได้จนกว่านายทะเบียนจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

^{๑๐๑} มาตรา ๒๓/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔/๑^[๑๑] ในกรณีที่ใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ สูญหาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันทราบเหตุ หากภายหลังได้ใบอนุญาตที่สูญหายคืนมา ให้ส่งใบแทนใบอนุญาตนั้นแก่นายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้คืน

การขอใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๒๕ ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ ซึ่งไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

ให้ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตส่งคืนใบอนุญาตแก่นายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการสั่งเพิกถอนใบอนุญาต^[๑๒]

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ ไม่ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๒๔ หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๒๕ ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาต หรือผู้รับใบอนุญาตแล้วแต่กรณี มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีได้ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันทราบคำสั่งนายทะเบียน

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่อุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ ก่อนที่จะมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ รัฐมนตรีอาจอนุญาตให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบการไปพลางก่อนได้เมื่อมีคำขอของผู้อุทธรณ์

มาตรา ๒๗ ผู้ใดมีรถยนต์ไว้เพื่อขายหรือเพื่อซ่อม ถ้าจะขับเองหรือให้ผู้อื่นขับเพื่อการนั้น ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน และให้ขับได้ระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เว้นแต่มีความจำเป็นและได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการออกใบอนุญาต ให้นายทะเบียนออกเครื่องหมายพิเศษและสมุดคู่มือประจำรถให้ด้วย
เครื่องหมายพิเศษและสมุดคู่มือประจำรถ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้ใช้สับเปลี่ยนกันได้ไม่เฉพาะคันรถ

[คำว่า “รถยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๒๘ ในการขับรถยนต์ตามมาตรา ๒๗ ผู้ขับต้องบันทึกรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อรถ หมายเลขตัวรถ และหมายเลขเครื่องยนต์ของรถ
- (๒) ความประสงค์ในการขับรถยนต์
- (๓) วันเดือนปี และเวลาที่นำรถออกไปขับและกลับถึงที่
- (๔) ชื่อและชื่อสกุลของผู้ขับ

^[๑๑] มาตรา ๒๔/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

^[๑๒] มาตรา ๒๕ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[คำว่า “รถยนต์” และ “เครื่องยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

หมวด ๒ ภาษีประจำปี

มาตรา ๒๕ ภาษีประจำปีสำหรับรถมีอัตราตามที่กำหนดไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่

(๑) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนที่จดทะเบียนมาแล้วห้าปีนับแต่ปีที่จดทะเบียนครั้งแรก ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีประจำปีในปีต่อ ๆ ไปในอัตราร้อยละ ดังต่อไปนี้

ปีที่หก	ร้อยละสิบ
ปีที่เจ็ด	ร้อยละยี่สิบ
ปีที่แปด	ร้อยละสามสิบ
ปีที่เก้า	ร้อยละสี่สิบ
ปีที่สิบและปีต่อ ๆ ไป	ร้อยละห้าสิบ

(๒) รถซึ่งใช้ล้ออย่างอื่นนอกจากยางกลวง ให้เก็บภาษีเพิ่มขึ้นจากอัตราที่กำหนดไว้อีกกึ่งหนึ่ง

(๓)^[๒๓๓] (ยกเลิก)

[คำว่า “รถยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๒๕ ทวิ^[๒๔๑] ในกรณีที่รถยนต์คันใดไม่ใช่เครื่องยนต์ลูกสูบที่จะคำนวณความจุของกระบอกสูบได้ หรือในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงขนาดของกระบอกสูบหรือเครื่องยนต์ ให้เทียบเป็นความจุของกระบอกสูบ หรือคำนวณความจุตามเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

[คำว่า “รถยนต์” และ “เครื่องยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๒๕ ตริ^[๒๔๒] ในการกำหนดความจุของกระบอกสูบของรถยนต์เพื่อชำระภาษีประจำปีให้นายทะเบียนประกาศความจุของกระบอกสูบของรถยนต์แต่ละแบบไว้ด้วยความเห็นชอบของกระทรวงอุตสาหกรรม

ในกรณีที่ประกาศตามวรรคหนึ่งไม่ครอบคลุมถึงแบบของรถยนต์คันใดให้นายทะเบียนเก็บภาษีประจำปีโดยถือความจุของกระบอกสูบตามหนังสือคู่มือประจำรถยนต์ของรถยนต์คันนั้น ทั้งนี้ ตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมรับรอง และให้นายทะเบียนดำเนินการประกาศความจุของกระบอกสูบของรถยนต์คันดังกล่าวต่อไป

ประกาศตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

[คำว่า “รถยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

^[๒๓๓] มาตรา ๒๕ (๓) เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๕ ต่อมาเมื่อประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การไม่อนุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๕ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๕/๒๕๔๕ (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๔ กันยายน ๒๕๒๕ ที่ประชุมได้ลงมติไม่อนุมัติ

^[๒๔๑] มาตรา ๒๕ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๔

^[๒๔๒] มาตรา ๒๕ ตริ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๔

มาตรา ๓๐ ให้รถที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียนตามมาตรา ๘ และรถที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๙ ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีประจำปีด้วย

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร ให้รัฐมนตรีมีอำนาจลดภาษีประจำปีสำหรับรถในเขตท้องที่ใดหรือในกรณีใดลงจากอัตราที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ ได้

การลดตามวรรคหนึ่ง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓๒^[๒๖] เจ้าของรถมีหน้าที่เสียภาษีประจำปี

ภาษีประจำปีให้เสียล่วงหน้าคราวละหนึ่งปี ถ้ามิได้เสียภาษีภายในเวลาที่กำหนดให้เจ้าของรถนั้นชำระเงินเพิ่มอีกร้อยละหนึ่งต่อเดือนหรือเศษของเดือนของจำนวนภาษีที่ต้องชำระ

เงินเพิ่มตามมาตรา^[๒๗]นี้ให้ถือเป็นเงินภาษี

รถที่ได้เสียภาษีประจำปีสำหรับปีใด ถ้าเปลี่ยนเจ้าของรถ เจ้าของใหม่ไม่ต้องเสียภาษีประจำปีในปีนั้นอีก

มาตรา ๓๓^[๒๗] ในกรณีที่มีการจดทะเบียนเปลี่ยนประเภทรถหรือเปลี่ยนการใช้รถผิดไปจากที่จดทะเบียนไว้ในระหว่างปี ถ้าเป็นเหตุให้เสียภาษีลดลง เจ้าของรถไม่มีสิทธิได้รับคืนภาษีส่วนที่เสียเกิน แต่ถ้าต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้น เจ้าของรถต้องเสียภาษีเฉพาะส่วนที่เพิ่มขึ้นให้ครบถ้วนถูกต้องเมื่อจะต้องขอจดทะเบียน

มาตรา ๓๔ รถใดที่จดทะเบียนแล้ว แม้จะไม่ได้ใช้ก็ต้องเสียภาษีประจำปีตาม มาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๓๑ แล้วแต่กรณี และมาตรา ๓๒ เว้นแต่เจ้าของรถจะแจ้งการไม่ใช้ต่อนายทะเบียนก่อนถึงกำหนดเสียภาษีประจำปีครั้งต่อไป ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๕ ผู้ใดมีหน้าที่เสียภาษีประจำปีแล้วไม่เสียภาษีประจำปีภายในเวลาที่กำหนด นายทะเบียนอาจแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ผู้นั้นนำเงินไปชำระภาษีประจำปีให้ถูกต้องครบถ้วน ณ ที่ทำการของนายทะเบียนภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ในกรณีที่ผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามคำสั่งในวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนมีอำนาจยึดแผ่นป้ายทะเบียนรถนั้นไว้ได้^[๒๘]

มาตรา ๓๕/๑^[๒๘] ในระหว่างที่เจ้าของรถค้างชำระภาษีประจำปี ให้นายทะเบียนมีอำนาจที่จะไม่รับดำเนินการทางทะเบียนจนกว่าเจ้าของรถจะเสียภาษีที่ค้างชำระให้ครบถ้วนก่อน หรือได้มีการดำเนินการตามมาตรา ๓๕/๒ วรรคสองแล้ว

มาตรา ๓๕/๒^[๒๙] รถที่ค้างชำระภาษีประจำปีไม่ถึงสามปี หากเจ้าของรถประสงค์จะขอเสียภาษีประจำปีเพื่อใช้รถในปีนั้น ให้นายทะเบียนรับชำระภาษีนั่นได้

[๒๖] มาตรา ๓๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๒๗] มาตรา ๓๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๕ ต่อมา มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การไม่อนุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๕ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๕/๒๕๒๕ (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๔ กันยายน ๒๕๒๕ ที่ประชุมได้ลงมติไม่อนุมัติ

[๒๘] มาตรา ๓๕ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๓

[๒๙] มาตรา ๓๕/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๓๐] มาตรา ๓๕/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

สำหรับภาษีที่ค้างชำระ ให้นายทะเบียนกำหนดจำนวนเงิน และระยะเวลาในการชำระตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีที่เจ้าของรถผิดนัดไม่เสียภาษีที่ค้างชำระตามวรรคสองให้ครบถ้วน นายทะเบียนมีอำนาจไม่รับดำเนินการทางทะเบียน จนกว่าเจ้าของรถจะเสียภาษีที่ค้างชำระให้ครบถ้วน

มาตรา ๓๕/๓^[๔๑] รถที่ค้างชำระภาษีประจำปีติดต่อกันครบสามปี ให้การจดทะเบียนรถเป็นอันระงับไป ในการนี้ ให้นายทะเบียนประกาศหมายเลขทะเบียนพร้อมทั้งจำนวนภาษีที่ค้างชำระไว้ ณ ที่ทำการนายทะเบียนและในสถานที่ที่อธิบดีประกาศกำหนด และแจ้งให้เจ้าของรถทราบ และให้บุคคลดังกล่าวส่งคืนแผ่นป้ายทะเบียนรถต่อนายทะเบียนและนำไปคู่มือจดทะเบียนรถมาแสดงต่อนายทะเบียนเพื่อบันทึกหลักฐานการระงับทะเบียนรถภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งและปิดประกาศดังกล่าว

ในกรณีที่เจ้าของรถมิได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนหรือผู้ตรวจการหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจยึดแผ่นป้ายทะเบียนรถได้

ให้ภาระภาษีประจำปีหลังจากปีที่สามเป็นอันระงับไป แต่เจ้าของรถยังคงต้องเสียภาษีที่ค้างชำระให้ครบถ้วน และให้นำมาตรา ๓๕/๑ และมาตรา ๓๕/๒ วรรคสอง และวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๖^[๔๒] นายทะเบียนมีอำนาจออกประกาศหรือสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของรถนำรถไปตรวจ ณ ที่ทำการของนายทะเบียน หรือสถานตรวจสภาพที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

มาตรา ๓๗^[๔๓] นายทะเบียนและผู้ตรวจการซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเข้าตรวจในสถานที่จำหน่าย เช่า เช่าซื้อ หรือประกอบธุรกิจเกี่ยวกับรถ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีรถค้างชำระภาษีประจำปีหรือมีการใช้รถที่สิ้นอายุการใช้งาน และยึดแผ่นป้ายทะเบียนรถนั้นไว้ได้

การเข้าตรวจตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำการระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น

มาตรา ๓๘^[๔๔] ในกรณีที่ผู้ตรวจการซึ่งอธิบดีมอบหมายเป็นผู้ตรวจและยึดตามมาตรา ๓๗ ให้นำส่งนายทะเบียนโดยมิชักช้า และให้นำมาตรา ๓๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๙^[๔๕] (ยกเลิก)

มาตรา ๔๐ ผู้ใดแจ้งความนำจับรถที่เจ้าของรถมิได้ชำระภาษีประจำปีภายในเวลาที่กำหนด เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ให้ผู้นั้นได้รับรางวัลนำจับในอัตราร้อยละหกสิบของจำนวนเงินเพิ่มของภาษีที่ต้องชำระ

มาตรา ๔๑^[๔๖] เงินภาษีประจำปีรวมทั้งเงินเพิ่มและค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ค่าธรรมเนียมแผ่นป้ายทะเบียนรถ ที่จัดเก็บได้ในกรุงเทพมหานคร ให้ตกเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร ส่วนในจังหวัดอื่นให้ตกเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาลในจังหวัดนั้น เมืองพัทยา และราชการส่วนท้องถิ่นที่เรียกชื่ออย่างอื่น โดยให้กระทรวงมหาดไทยจัดสรรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

^[๔๑] มาตรา ๓๕/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

^[๔๒] มาตรา ๓๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

^[๔๓] มาตรา ๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

^[๔๔] มาตรา ๓๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

^[๔๕] มาตรา ๓๙ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

^[๔๖] มาตรา ๔๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๗